

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoVN/2/2018
Identifikačné číslo spisu: 9505100014
Dátum vydania rozhodnutia: 11.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:9505100014.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Martina Bargela, JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci obvineného Ing. B. B., pre pokračovací trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 2003, prerokoval na neverejnom zasadnutí, konanom 11. marca 2019 v Bratislave, námietku zaujatosti obvineného Ing. B. B., a takto

rozhodol:

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. predseda senátu JUDr. Peter Hatala a členovia senátu JUDr. Juraj Kliment a JUDr. Martin Bargel nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 8/2018.

Odôvodnenie

Na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sa na základe dovolania obvineného Ing. B. B. proti uzneseniu najvyššieho súdu z 28. marca 2018, sp. zn. 3 To 5/2016 v spojení s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 21. októbra 2015, sp. zn. PK-1Tš/8/2005 vedie pod sp. zn. 2 TdoV 8/2018 dovolacie konanie.

Dňa 4. decembra 2018 bola najvyššiemu súdu doručená námietka zaujatosti obvineného, ktorý namietol sudcov JUDr. Šimonovú, JUDr. Serbovú, JUDr. Šiškovú a JUDr. Bargela z dôvodu, že rozhodovali vo veci odvolania s tým, že JUDr. Bargel bol striedavo členom odvolacieho senátu a zasadal na pojednávaní dňa 28. novembra 2017, hoci bolo odročené a do senátu bol vpísaný za zvláštnych okolností opatrením č. 6/2016 ex post po nápade odvolania. Ako člen senátu si mohol a musel už vytvoriť právny názor pred napadnutím dovolania. JUDr. Kliment rozhodoval o väzbe, kde sa hodnotí aj oprávnenosť obvinenia. V tom čase už boli známe skutočnosti uvádzané v dovolaní a JUDr. Kliment si spravil o veci právny názor nezlučiteľný s objektívnym posudzovaním dovolania. Keďže v rokoch 2002 - 2007 sa v uzneseniach neuvádzali mená členov senátu, namietol aj JUDr. Hatala a JUDr. Szaba, u ktorých predpokladal, že tiež rozhodovali.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník,

súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 2 Tr. por. sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ak bol v prejednávanej veci činný ako prokurátor, policajt, spoločenský zástupca, obhajca, splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného, zástupca poškodeného alebo spoločný zástupca poškodených.

Podľa § 31 ods. 4 Tr. por. z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn.

Podľa § 31 ods. 5 Tr. por. námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Podľa § 32 ods. 6 Tr. por. o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Po preskúmaní námietky a spisového materiálu najvyšší súd konštatuje, že nevzhliadol dôvody nekonat' v zmysle ustanovenia § 32 ods. 6 Tr. por., avšak zistil, že nie sú naplnené dôvody na vylúčenie JUDr. Klimenta, JUDr. Hatalu a JUDr. Bargela.

Zo spisového materiálu vyplýva, že 10. marca 2016 bola najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu predložená trestná vec obžalovaného JUDr. Ing. V. W. a spol., vedená na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-1Tš/21/2005. V zmysle čl. II ods. 12 Rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2016 v rovnaký deň riadiaca predsedníčka senátu JUDr. Serbová prideliла trestnú vec predsedníčke senátu JUDr. Šimonovej ako sudkyni spravodajkyni, pričom pod určením sudcu spravodajcu je rukou dopísané, že sa senát skladá z JUDr. Šimonovej, JUDr. Serbovej a JUDr. Bargela. Vzhľadom na nedoručenie jednotlivých odvolaní obžalovaných JUDr. Ing. V. W., X. Z. a Ing. B. B. na vyjadrenie ostatným spoluobžalovaným, predsedníčka senátu JUDr. Šimonová pokynom zo 6. marca 2017 napravila pochybenie súdu prvého stupňa s tým, aby sa predmetné odvolania predložili aj senátu. Následne 26. apríla 2017 určila termín verejného zasadnutia na 28. júna 2017. Na žiadosť obhajcu obžalovaného JUDr. Ing. V. W. zo 6. júna 2017 a obhajcu obžalovaného Ing. B. B. z 20. júna 2017 o zrušenie, resp. odročenie termínu verejného zasadnutia riadiaca predsedníčka senátu JUDr. Serbová (počas práceneschopnosti JUDr. Šimonovej) pokynom pre kanceláriu z 19. júna 2017 zrušila termín verejného zasadnutia. Po skončení práceneschopnosti JUDr. Šimonová pokynom z 18. júla 2017 určila nový termín verejného zasadnutia na 29. novembra 2017. Termín verejného zasadnutia bol z dôvodu ospravedlnenia obhajcu obžalovaného JUDr. Ing. V. W. zrušený pokynom predsedníčky senátu z 27. novembra 2017. Ďalší termín verejného zasadnutia určila predsedníčka senátu pokynom zo 7. decembra 2017 na 28. februára 2018. Na verejnom zasadnutí konanom 28. februára 2018 sa senát odvolacieho súdu zúčastnil v zložení - JUDr. Šimonová, JUDr. Serbová, JUDr. Šišková. Verejné zasadnutie bolo následne odročené na 28. marca 2018, kedy senát v rovnakom zložení rozhodol o odvolaniach

obžalovaných X. Z., Ing. B. B. a obžalovaného JUDr. Ing. V. W. vylúčil zo spoločného konania.

Podľa Opatrenia č. 6 k Rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2016 bol JUDr. Bargel zaradený do senátu 3T s účinnosťou od 16. mája 2016. V čase nápadu odvolaní na najvyšší súd teda nebol členom predmetného senátu, ktorý sa skladal z JUDr. Serbovej, JUDr. Šimonovej a JUDr. Šiškovéj, a napriek nesprávnemu uvedeniu zloženia senátu pri určení sudcu spravodajcu JUDr. Bargel reálne v danej trestnej veci nevykonával žiadny úkon, ani nebol prítomný na verejnom alebo neverejnom zasadnutí (zasadnutia sa uskutočnili za účasti JUDr. Šimonovej, JUDr. Serbovej a JUDr. Šiškovéj), a to ani len ako zastupujúci člen senátu počas práceneschopnosti JUDr. Šimonovej, príp. iného člena senátu. Možno síce prisvedčiť tvrdeniu obvineného o možnosti JUDr. Bargela oboznámiť sa so spisovým materiálom, resp. s odvolaním obvineného, avšak táto skutočnosť neodôvodňuje vylúčenie JUDr. Bargela z rozhodovania o dovolaní, keďže sa nezúčastnil na konaní v rámci iného stupňa, čo je podmienkou aj v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) [viď nižšie].

K vytvoreniu právneho názoru (hoci len predbežného) dochádza aj pri preskúvaní uznesenia o väzbe. Napriek tomu sudcovia prejednávajúci sťažnosti proti takémuto rozhodnutiu nie sú vylúčení z dovolacieho konania.

Ústavný súd v náleze z 2. júna 2015, sp. zn. III. ÚS 62/2015 konštatoval, že sudca najvyššieho súdu, zúčastňujúci sa ako člen senátu najvyššieho súdu len pri vydaní uznesenia, ktorým sa rozhodovalo o sťažnosti proti väzobnému uzneseniu, a nie o odvolaní proti rozsudku vydanému v merite veci, nemal byť z konania o dovolaní vylúčený, pretože sa nepodieľal na rozhodovaní ako sudca súdu iného stupňa. V náleze z 18. marca 2015, č. k. II. ÚS 473/2014-62 ústavný súd navyše vyslovil názor, že sudcovia nie sú vylúčení ani v prípade, že konali o sťažnosti proti uzneseniu o povolení obnovy konania, keďže sa nezúčastnili rozhodovania o vine a treste.

Ako vyplýva z nálezov ústavného súdu, dôvodom na vylúčenie sudcov v zmysle ustanovenia § 31 ods. 4 Tr. por. teda nie je akékoľvek predchádzajúce rozhodovanie vo veci, ale len týkajúce sa merita veci, t. j. konanie o odvolaní proti rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, resp. oslobodený spod obžaloby.

Sudcovia JUDr. Kliment, JUDr. Hatala a JUDr. Bargel nerozhodovali o vine a treste obvineného Ing. B. B., preto nie sú vylúčení z dovolacieho konania.

Nakoľko obvinený vyvodzoval zaujatosť sudcov výlučne z toho, že mali byť činní v konaniach predchádzajúcich dovolaniu, najvyšší súd neskúmal ich prípadnú zaujatosť v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. Zároveň sa nezaoberal námietkami smerujúcimi proti ostatným vyššie uvedeným sudcom, pretože nie sú členmi senátu v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 TdoV 8/2018.

Sudkyne JUDr. Šimonová, JUDr. Serbová a JUDr. Šišková sú vylúčené zo zákona, keďže sa zúčastnili na odvolacom konaní, a preto nie je potrebné vydávať osobitné uznesenie o ich vylúčení. Na uvedené nemá vplyv, že JUDr. Serbová a JUDr. Šišková sú zaradené v dovolacom senáte 2 TdoV. JUDr. Šimonová podľa Rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2016 v znení Opatrenia č. 10 (ďalej len „rozvrh práce“) navyše nie je ani stálou alebo náhradnou členkou senátu 2 TdoV.

Pokiaľ ide o JUDr. Szaba, tento je podľa rozvrhu práce zaradený do senátu 2 TdoV ako náhradný člen senátu / predseda senátu. To znamená, že v jednotlivých prípadoch sa stáva súčasťou senátu, rozhodujúcim o dovolaní, až vtedy, keď nahrádza člena senátu, ktorý je vylúčený. V tejto súvislosti však treba zdôrazniť, že pri určovaní náhradného člena platí striktná postupnosť vyplývajúca z rozvrhu práce. Náhradní členovia s vyšším poradovým číslom (7.-10.) nemôžu bez zákonného dôvodu (napr. vylúčenie podľa § 31 Tr. por.) preskočiť náhradného člena s nižším poradovým číslom (6.) [viď nález ústavného súdu, sp. zn. III. ÚS 62/2015]. Vznesenú námietku by bolo preto dôvodné preskúmať až v prípade zaradenia JUDr. Szaba do senátu. Dovtedy možno považovať argumentáciu obvineného za čisto hypotetickú, neovplyvňujúcu zákonnosť zloženia senátu.

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd nevylúčil JUDr. Hatalu, JUDr. Klimenta a JUDr. Bargela z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 TdoV 8/2018.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať sťažnosť v lehote 3 pracovných dní od oznámenia uznesenia prostredníctvom tunajšieho súdu.